

Piteå Cykelutflykt 4: Karlbergs friluftsområde

Cykeltur till historiskt friluftsområde med utomhusteater

Den här långturen tar dig till Karlbergs friluftsområde med kulturlämningar, naturstigar och en utomhusteater. Turen tar dig även till Öjebyn och gamla kyrkbyn. Turen passar för en dagtur med picknick vid Karlberg.

Längd: 20,5 km, 2 timmar

Skyltning: nej

Gradering: vit, grön

Sträckning/beskrivning: Turen är beskriven motsols. Du börjar cykelturen vid Rådhusorget i centrala Piteå och tar **Storgatan** söderut, korsar Trädgårdsgatan och tar in på cykel/promenadvägarna genom **Stadsparken** ner till Strömnäskanalen som du följer norrut till övergången vid Sundsgatan. Du fortsätter längs kanalen genom att vid rondellen ta in på **Trädgårdsgatan** förbi Pizza Viking och ta in på cykelvägen fram till Fiskarstugan vid Norra hamn.

Fiskarstugan har en utställning om fiske i Pite skärgård och fiskarens vardag. Bredvid stuga finns konstverket "Notdragaren" av Lars-Lennart Stenberg från år 2000. Här tar du till vänster förbi en parkering och in på **Krongatan** genom **Konstparken** med många intressanta konstverk. Vid Småbåtshamnen byter vägen namn till **Lilla fyrgatan** som du följer runt småbåtshamnen. Längst ut vid sjösättningsrampen finns en kiosk med toaletter och som hyr ut SUP kanoter. Härifrån följer du cykelvägen norrut längs stranden till **Nördfjärden** (nörd betyder norr på Pitemål) förbi Noliahallen, Piteå skatepark, boulebana och Norrstrands bad. Du följer cykelvägen norrut och följer **Fårösund** förbi flera båtbyggor nedanför villorna i Djupviken. När cykelvägen korsar Fårövägen fortsätter du rakt fram över vägen på cykelvägen som går parallellt med **Sikgatan**. Du följer Fårösundet norrut förbi badplatsen vid **Räkstigen** och bebyggelsen på Ankarsskatan till du kommer till **Snäckstigen**. Här tar du vänster ut till **Långskatavägen** (väg 511) som du följer norrut åt höger. Du följer asfaltvägen förbi Långskatans bebyggelse.

Efter 1,7 km på Långskatavägen passerar du över E4 motorvägen och sedan förbi gårdar vid Hällorna där de äldsta gårdstomterna är från 1643, och efter **Hällavägen** förbi den innersta delen av Boviken. Förbi gårdarna vid **Bonäset** närmar sig vägen E4an innan den korsar väg 4374.1 från Öjebyn till E4 påfart, och vägen byter namn till **Karlbergsvägen**. Efter 275 m övergår Karlbergsvägen till grusväg och efter 1 km är du framme vid **Karlberg**.

Till höger har du en stor Bergtäkt och till vänster ligger **Karlbergs Friluftsområde** med Karlsbergsteatern, en utomhusteater, vindsydd, grillplatser, picknickbord, toaletter, informationstavlor och naturstigar med information om naturen och de kulturlämningar i form av husgrunder, ladugårdsgrunder, stall, lider och en lustdam efter ett mönsterjordbruk från 1895 ägt av patron Hedkvist, och som revs under 1940-1950 talet. Genom skogspartiet går det fina vandrings- och cykelstigar såsom geologstig och Linnéstigen som informerar om Carl von Linnés besök i Piteå 1-21 juni 1732 under sin Norrlandsresa, och bl.a. besökte Karlberg och en källa (Linnés källa). Härifrån går det även en 7 km lång vandringsstig upp till det 134 m höga Stor-Råberget med vindsydd och eldstad och fin utsikt över skärgården. Här finns även fina klapperstensfält och på hällmarkerna gamla martallar.

Från Karlbergsteatern går även en 1 km vandringsled upp på **Bredviksberget** (62 m.ö.h.) som är ett populärt utflyktsmål. På toppen står ett fågeltorn som ger en obruten utblick över Pitebygdens jordbrukslandskap i Öjebyn. I berget finns ett bergrum, men platsen har en intressant historia. Carl von Linné besökte Bredviksberget den 16 juni 1732 under sitt besök i Piteå, och när han klättrade upp på berget möttes han av beruvsungar. Under ryssarnas härjningståg 1721 utkämpades här ett blodigt slag mellan ryssar och soldater från pitekompaniet, där två pitesoldater dödades, 30 ryssar skadades och fem ryssar nedlades. Du kan även cykla upp på berget via en 470 m grusväg från Avfallsanläggningen.

Från Karlbergs friluftsområde tar du vänster (norrut) på **Karlbergsvägen** fram till **Riksväg 13** som du tar till vänster. Efter 290 m går vägen över en gammal fin välbevarad naturstenvälvd bro värd att beskåda (uppskyltad) och strax därefter har du på din vänstra sida en stenmur som börjar vid Avfallsanläggningen och följer riksväg 13. Muren var ursprungligen 2 km lång och uppfördes på begäran av patron Hedkvist vid sekelskiftet 1800/1900. Efter att ha passerat Bredviksbergets Avfallsanläggning är vägen blir asfalterad, kan du välja att fortsätta asfaltvägen **Bonäsvägen** 1,4 km tillbaka till väg 4374.1 från Öjebyn som du passerar och sedan vidare 740 m till **Långskatavägen** och tillbaka till centrala Piteå samma väg som ut. Sträckan för rundtur A blir då 21,6 km.

Variant B på rundturen via Öjebyn tar du efter Bredviksbergets avfallsanläggning in på en mindre grusväg som efter 500 m mynnar ut i en större grusväg "**Patrons väg**" söderut mot Öjebyn. Du följer Patrons väg genom jordbrukslandskapet 1,2 km till gårdarna i Öjebyns norra del och kommer in på **Råggatan**. Till höger har du Hushållningssällskapets Öjebyn Agro-park med försöksodlingar. Du korsar Älvsbyvägen (väg 374) och följer **Öjagatan** 230 m och tar sedan in till höger (söderut) på **Södra stationsgatan**. Den följer du förbi fotbollsplaner fram till korsning vid kyrkogården, tar till vänster på **Kabelgatan** och efter 100 m vid femvägskorsning tar du in på **Affärsgatan** som du följer till kyrkbyn och **Öjebyns kyrka**, en korskyrka från 1500-talet.

Piteå Cykelutflykt 4: Karlbergs friluftsområde

Kyrkbyn är från 1600-talet och hade 1804 266 kyrkstugor, varav i dag återstår drygt 150. Vi kyrkan svänger du vänster och följer **Tingshusgatan** 50 m och tar in till höger på **Sockengränd**. Här passerar du **Solanderparken** med Solanderföreningens hus som sommartid har ett öppet museum över Daniel Solander, pitesonen som blev Linnés lärjunge och reste jorden runt med James Cook 1768–1771. Vid parkeringen till Solanderparken kommer du återigen in på **Affärs-gatan** som du följer söderut ner till Öjebyns huvudgata **Öjagatan** som i korsningen byter namn till **Granvägen**. Korsa Granvägen och följ den på cykelbanan åt höger (västerut) över järnvägen och den stora **Nya Älrvägen**. Ta in på cykelvägen som följer Färjtorpsvägen. Cykelvägen upphör efter 110m i korsningen till Älrvägen, men du fortsätter rakt fram på **Färjtorpsvägen** som du följer 660 m fram till **Båtskatavägen** här kan du ta till höger 35 m fram till gamla Öjebyn stads galgplats och färjeläger **Båtskatan**. På 1700-talet var havsnivån 3 m högre och här gick stranden när Linné landsteg här 15 juni 1932 efter att ha färjats över Piteälven vid sitt besök i Piteå under sin lapplandsresa. Han möttes då av en galge där han ointresserat noterade att två finnar och en lapp var steglade på hjul. Stegling var en vanlig bestraffningsmetod under 1700-talet. I dag är platsen bara uppskyldad och älven ligger 200m bort.

Du vänder tillbaka på **Båtskatavägen** och tar in på **Orgelvägen** söderut och följer den till **Storstrands Kursgård** som i huvudbyggnaden har en restaurant och man kan hyra boende här. Från Storstrands Kursgård Följer du **Mandolingatan** 80 m och tar in till höger (söderut) på **Saxofongatan** som du följer 570 m tills den övergår i en cykelväg. Du följer nu cykelvägen söderut längs Piteälven, under E4an och vidare genom **Degeränget** där du följer **Hornsgatan** till dess slut där en ny cykelväg börjar. Den tar du till vänster (norrut) och följer sedan parallellt med **Degerängsvägen** förbi Smurfit Kappa pappersbruk och Piteå kommuns räddningstjänst, varefter du korsar Kolungsvägen och vid rödljusen Timmerleden. Du följer sedan cykelvägen parallellt med **Västergatan** upp till Storgatan i central Piteå. Hela rundturen B blir då 20,5 km.

Trafiksäkerhetsgrad: gul standard

